

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP,

1914. 29. szám.

Budapest, július 19.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

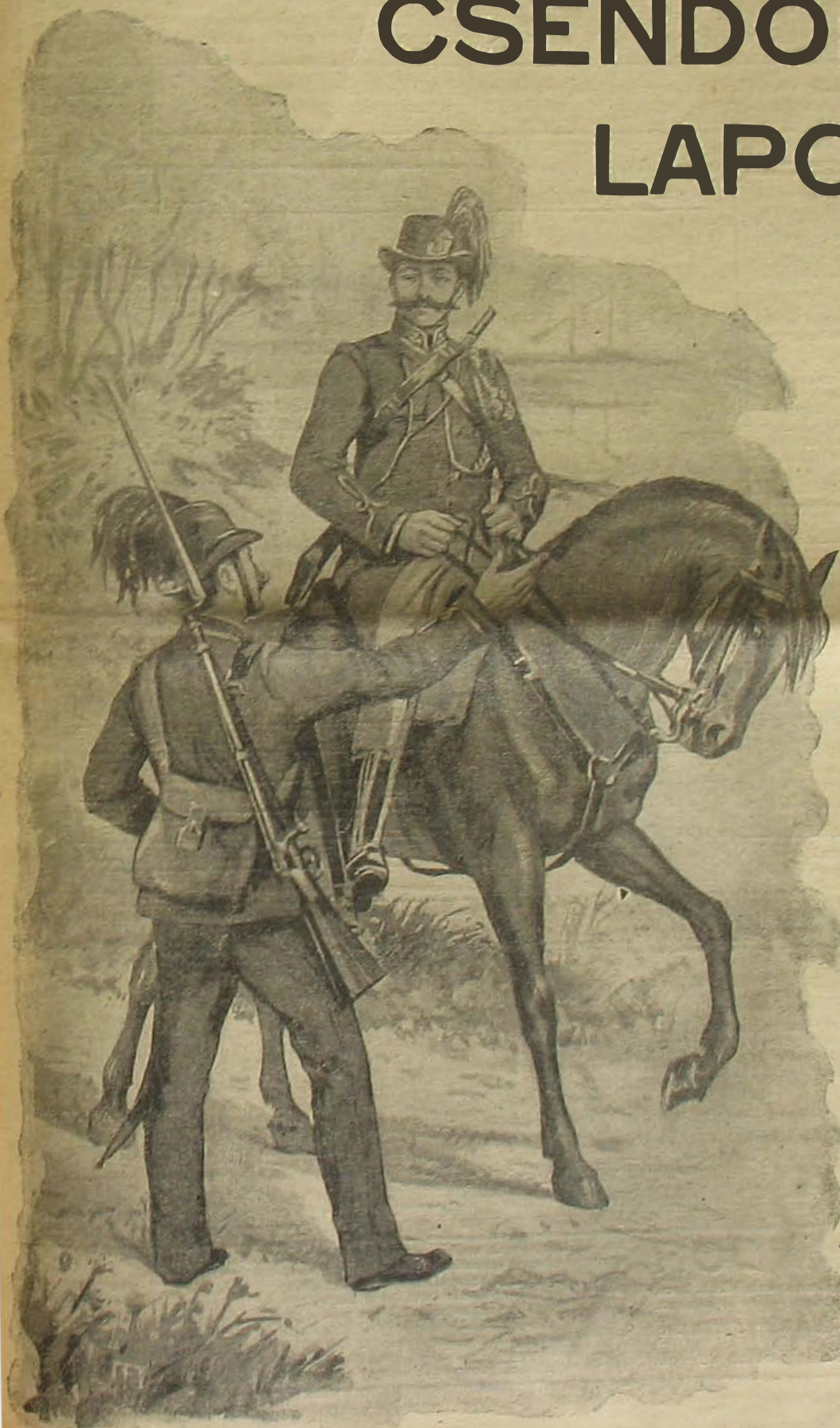
Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A lókereskedelemről és az ennél előforduló csalásokról.*

I. Általában.

Talán sehol sem olyan gyakoriak a csalások, mint a lókereskedelemben és éppen ezek a csalások azok, melyek a legritkábban jutnak a hatóság, illetőleg a nyomozó közeg tudomására.

Ez az utóbbi körülmény alkalmasint az előbbinek a főoka, mert tapasztalati tény, hogy azok a bűncselekmények, melyeknek üldözése és megtorlása hanyagul történik, gyakrabban követtetnek el és mindég nagyobb és nagyobb tért hódítanak. Hozzájárul ehhez még az is, hogy lovak eladásánál vagy vételénél aránylag könnyen lehet csalni és hogy éppen olyan nehéz később bebizonyítani, hogy a hiba már megvolt. A lovakat vásárló egyének legnagyobb része ezenkívül még abban a szilárd meggyőződésben is él, hogy értenek is a lovakhoz, miért is nehezen ismerik be, hogy becsapták őket.

Hogy a lóvásárlások körüli csalások olyan ritkán képezik feljelentés tárgyát, annak az a legfőbb oka, hogy a káros a följelentés által a legritkább esetekben ér czélt, úgy, hogy a káros időt és fáradságot veszít. Kellemtelenségei és költségei is vannak és végül még ki is nevetik. A kinek sikerült felebarátját becsapni, mindenesetre ravaszabb és jobban is ért az illető ügghöz, mint a megcsalt egyén. A „bizonyítás” igen nehéz, mert sok esetben a közbiztonsági közeg sem ért a dologhoz, szakértőket meg nem lehet mindég találni.

Az állatorvos ugyan nyilatkozhatik az elővezetett ló hibáiról és betegségeiről, de hogy az eladó hogyan csinálta azt, hogy a hibákat és betegségeket úgy leplezze, hogy egy vén, lehajszolt gebén magas áron adhasson túl, az állatorvos sem tudja. Lovassági tiszték, kik sokoldalú tapasztalataik alapján sok mindenről adhatnak fölvilágosítást, csak kivételesen és magánaton nyerhetők meg, az pedig, a ki a kérdésben a legjobban tájékozott, a ki a valóságnak megfelelő és alapos tájékoztatást adhatna, t. i. a ravasz lócsiszár óvakodni fog a saját jól bevált „módszerét” a hatósági közegnek el-

árulni. Ő hozzá közeledni és tőle azt követelni, hogy mesélje el „czéhtársa” hogyan is hálózta be a gyanútlan vevőt, legalább is naiv dolog lenne.

Ha tehát nem akarjuk tűrni, hogy úgyszólván szemeink előtt folytatódjanak a csalások és nem akarjuk a kározt azzal a reánk megszégyenítő nyilatkozattal elbocsátani, hogy nem vagyunk elég okosak ahhoz, hogy a lócsiszár üzemeit felderítsük, akkor nem marad más hátra, mint hogy magunk nézzünk a dolog után és szerezzünk annyi ismeretet, hogy a tanukat legalább szakszerűen kikérdezhessük és hogy a szakértő állatorvos számára használható alapot és anyagot gyűjtsünk.

A csalás az alku, illetőleg vásár egész lefolyásában rejlik és ezt kell a károsból kérdésekkel kihozni. A kérdések által nekünk kell őt először arra figyelmeztetnünk, illetőleg rávezetnünk, hogy hogyan is bántak el vele, mert ő ezt eddig nyilván nem tudta.

Természetes, hogy néhány sornyi oktatással nem lehet akárből olyan lószakértőt csinálni, a ki a gyakorlott csalókkal is sikerrel szembeszálljon. Lehet azonban a közbiztonsági közegnek ebben a tárgyan annyi felvilágosítást adni, hogy — mint már említettük — a károsítotthoz legalább szakszerű kérdéseket intézhessen. Ha azután az illetőben van annyi jóakarát, hogy egy lóügyekben jártas egyéntől egyet-mást a ló természetéről, tulajdonságairól, betegségeiről és hibáiról kérdezget és a ló egyes részeit helyesen meg tudja nevezni, akkor legalább azt lehet elérni, hogy nem áll ott egészen tanácstalanul, ha egy nem éppen túlságobonyolult csalásról van szó.

Az alábbiakban megtalálja az olvasó mindazt, a mi jó tankönyvekben fellelhető és a mit a gyakorlati tapasztalatok eredményeztek.

Előrebocsájtom, hogy azok a technikai fogások, melyek csupán a szakember előtt ismeretesek, nem nagy számúak és a ki nyitva tartja a szemeit, az hamar rájön a turpisságra. A lócsiszár főfogásai tulajdonképpen ugyanazok, a melyek a közönséges életben bármely tárgy eladásánál előfordulnak, mert az értéktelen lovakat drága pénzért eladó ügyes lócsiszár sikerét inkább emberismerete, mint lóismerete által szokta elérni. Megfigyeli a vevőt, tanulmányozza tehetségeit, szándékait, ismereteit és gyengéit, szükség szerint gorombáskodik

* A Hans Gross-féle „Handbuch für Untersuchungsrichter” című mű nyomán.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.
 os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsapódása. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetük.

vagy udvariaskodik vele, minden körülmények között azon iparkodik, hogy hizelegjen neki és végeredményképpen egy értéktelen lovat hihetetlen magas összegért sós a nyakába a nélkül, hogy a legcsekélyebb lótechnikai fogást alkalmazta volna.

Miőn 1783. évi október hó 9-én II. József császár elrendelte, hogy cigányoknak nem szabad lovakkal kereskedniök, a rendelet azzal indokoltatott, hogy ez kevésbé azok miatt a „gyalázatos” szerek miatt rendeltetik el, melyekkel a cigányok lovaikat „fölpaprikázzák”, hanem azért, mert a vevők a cigányok fecsegése és esküdözése által félrevezettetnek és gyakran jelentékenyen megkárosodnak. Ha a csalásnál csak olyan eszközök vagy módok alkalmaztatnak, melyek tisztán az emberi természetben rejlenek, melyek egy általános szokást, egy különleges tulajdonságot kihasználnak, akkor természetesen lóügyekben jártas szakértőre nem lesz szükségünk, de nem is beszélhetünk akkor tulajdonképpen csalásról, mert hiszen a hazugságra nincs büntető paragrafus. A hazugság csak akkor válik csalássá, ha az egy különálló, megtévesztésre alkalmas cselekedet által — fondorlatokkal — támogatattik, vagy hogy ha már fennálló körülmények ilyen módon kihasználtatnak.

II. Az eszközök.

A lókereskedelemben használatos eszközök többfélék. Először olyanok, melyek a tisztességtelen eljárás és a büntetendő csulás közötti határon állanak, azután olyanok, melyek a fennálló körülményeket meg nem engedett módon kihasználják és végül olyanok, melyekkel a tulajdonképpeni hamisítások elkövetetnek.

Általában nem mondhatjuk, hogy ezek közül egyik vagy másik magabavéve büntetendő-e, vagy nem. Ha az eladó az eladandó tárgy rejtett hibáit külön nem emeli ki, ha az illető tárgyat tisztogatja, fényesíti és egyébként is előnyös világításba hozni iparkodik, ha azt úgy tudja bemutatni, hogy az előnytelen részek kevésbé szembeötlők, az előnyösek pedig annál jobban kiemelkednek, ha a vevőt ellentmondással nem bosszantja, hanem őt hízélgéssel jó bangulatba igyekszik hozni, úgy egy kényes lelkiismeret ezt az eljárást nem fogja ugyan kifogástalan becsületességének tartani, de büntetendő cselekmény azért még nem forog fenn. Olyan eszköz vagy szer használata, melylyel tényleg nem létező tulajdonságok mesterségesen rövid időre elővarázsolhatók, vagy egy tényleg létező tényleges hiba pillanatnyilag leplezhető, úgy hogy az a szemlélő figyelmét könnyen elkerülheti, magában véve még nem vonja magával feltétlenül a büntetést, mert elvégre azt is mérlegelni kell, hogy az az egyén, a ki valamit vásárolni akar, kell, hogy a szükséges ismeretekkel is rendelkezék. Minden esetet tehát külön-külön kell megítélni és mérlegelni, hogy mikép is történt az eset

lefolyása, mit ígért az eladó a vevőnek, hogyan alkalmaztattak az eszközök, hogyan történt az elővezetés és bemutatás és végül az is, hogy milyen természetű volt a leplezett hiba vagy az előcsalt jó tulajdonság és hogy milyen arányban állottak ezek az eladott tárgy tényleges értékéhez.

Alkalmazzuk az eddig csak általánosságban mondotakat a lókereskedelemből vett példákra. Csalást állapítatunk meg pl. akkor, hogy ha egy veszélyes betegség eltitkoltatott és mesteri módon lepleztetett; ellenben nem állapíthatunk meg bűncselekményt, ha pl. egy hiba az állat színezésében hamisítás által eltüntetett ugyan, de a vevő egyébként egy jó lovat megfelelő árban kapott. Hogy azt állítja-e, hogy a lovat nem vette volna meg, ha a leplezett körülményt ismerte volna, a dolog lényegén mit sem változtat. Még egyszer ismétljük, hogy itt sem gondoljuk azt, hogy a közbiztonsági közeg az állatorvos ügykörébe avatkozzék: minden szakszerű megállapítást tartunk fenn az ő számára. A csendőrnek azonban tudnia kell, hogy mit kérdezzon a károztól és mit állapítson meg, hogy a szakértő részére használatos anyagot szerezhessen. Annyi szakértelemmel is rendelkezék a csendőr, hogy szükség esetén az állítólagos kározt felvilágosíthassa, hogy a lócsiszár csak olyan eszközöket alkalmazott, melyeknek a használata nincsen határozottan betiltva. Ilyen szakszerű felvilágosításokkal a csendőr magának és másoknak is sok bosszúságot és fáradságot megtakaríthat. Az úgynevezett „fogás”-ok fontosabbjai ezek:

a) A ló előnyesebb bemutatása.

Minden lovakkal kereskedő egyén, vagy a ki csak egy lovat is eladni szándékozik, iparkodni fog, hogy már az istállót úgy rendezze be, hogy az állatok előnyösen mutassanak. Különösen a lókereskedő ügyel arra, hogy az istálló szellős, világos és lehetőleg elegánsan berendezve legyen; a lovak színek szerint szépen elrendezve állnak az istállóban, fehér heveder és fehér kötőfék van rajtuk, a padló elől magasabb mint hátul és ha valaki az istállóba lép, a lovak ostorral, nyelvcsettenéssel és hasonló szerekkel kissé felvillanyoztatnak, előre hajtának és figyelmessé tétetnek, miáltal jókedvűeknek és frisseknek látszanak.

Ha a vevő egy lóhoz lép, a kereskedő azonnal megfogja az állat fejét, azt felemeli és a lovat hátulról előre szorítja, ezáltal a ló előnyösebben néz ki, egyenesnek, nyújtottnak és mozgékonyan látszik. Egyes hibák, mint pl. túlmagas mar, rossz hátulja, rossz lábtartás, ezáltal lehetőleg el lesznek tüntetve, szóval a ló jó benyomást tett és ez többnyire maradandó is. Még nagyobb hibákat is, pl. domboru bét (úgynevezett disznófar) el lehet így tüntetni, legalább annyi időre, míg a nyereg vagy a pokrócz rákerül a lóra és a hiba akkor már nyílván kevésbé szembeötlő. Ez úgy történik,

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem
használgon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkosabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ár K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítás.

Az országos csendőr-iskola óvzáró vizsgája.

hogy a kereskedő kezével végigsimogat a ló hátán és e közben körmeit erélyesen a ló hátgerinczére nyomja. Ezáltal a ló — ha a biba nem túlnagy — aránylag bosszú ideig kinyújtózkodik és egyenesen tartja magát. A legrosszabb esetben azt biszi a vevő, hogy az általa is észrevett biba tulajdonképpen nem igazi disznófár, hanem a ló csak pillanatnyilag csinált görbe bátat, mint a hogyan azt a lovak különösen fekvő helyzetből való felkelés után tenni szokták, ha nyújtózkodnak.

Ha már most a ló érdemesnek találtatik arra, hogy közelebből megtekintessék, úgy a kereskedő a lovat lehetőleg az udvarában vezetteti elő, melynek falai állandóan frissen vannak meszelve, hogy a ló tiszta háttér előtt előnyös benyomást keltsen. Itt a lovat úgy állítják, hogy a bibás oldal a fal felé kerüljön. Ha a vevő közelebb lép, akkor a lovat átállítják, azonban úgy, hogy a vevő megint csak a hibátlan oldalt tekinteti meg; a másik oldalt az átállítás vagy elvezetés közben csak futólag mutatják. A lovat abban az időben, melyben a rossz oldal látható lesz, nyugtalankodásra, ugrálásra is kényszerítik, úgy, hogy a vevőnek nem marad ideje a hibát közelebből megtekinteni. Ha a vevő határozottan követeli, hogy mutassák meg neki a ló másik oldalát is, akkor a lovat egy „nyolezásban” az átellenes falhoz vezetik. Ha a ló feje előbb északnak volt fordulva, akkor most délnek kerül, de az udvar közepén álló vevőnek ismét ugyanazt az oldalt mutatja, ő azonban a legtöbb esetben meg van győződve arról, hogy most már a másik oldalt is látta. (Kipróbálva!)

A ló minden állásában a kereskedőnek gondja van arra, hogy a ló eleje magasabban álljon mint a hátulja; ez az állás a lónak valami bátor, vállalkozó kinézetet ad és különösen azzal a nagy előnnyel jár, hogy a mellső lábak hibái teljesen oltúnnek. A test súlya t. i. jobban a ló hátuljára nehezedik, a mellső lábak a roajuk nehezedő teher alól felszabadulnak, miáltal az ízületek megfeszülnek és most már erősek és nyugodtak lesznek.

Most már eljött a kereskedő számára az alkalom, hogy a ló magasságán aprót-cseprőt javítson. Rendsen arra helyez súlyt, hogy a lovat nagyobbá tegye, mert magas lovakat inkább keresnek mint alacsonyakat. Bizonyos körülmények között azonban annak a szükségessége is fennforoghat, hogy a lovat kisebbnek tüntesse föl, t. i. akkor, ha a vevő egy alacsony lóhoz ragaszkodik, kiváltképpen pedig, ha arról van szó, hogy két kocsilovat egyforma magassá kell tenni, mely okból az egyiknek kisebbé, a másiknak pedig nagyobbá kell lennie.

Ennek elérésére elsősorban a ló különböző állása szolgál, melyek által a lovat — hacsak valami csekélységgel is — nyújtani, vagy emelni lehet. Ezt a csekélységet viszont még azzal lehet kiegészíteni, ha a lovat patkó-

val vagy a nélkül, patkósarokkal vagy a nélkül vezetik elő és így mórlik is. Egy további nyereség elérhető még azáltal is, hogy a lovat kemény talajra vagy laza homokra állítjuk; az utóbbiban jelentékenyen besüpped. Ilyen módon már a mérés előtt elég sok adódik össze. A legnagyobb nyereséget azonban a mérték eredményez, mely hosszabb vagy rövidebb lesz a szerint, hogy egyenesen vagy ferdén, a marra, vagy a mellé helyezzük el, hogy lazán vagy kifeszítve tartjuk-e, végül, hogy a váll búsrészeibe szimítjuk, vagy egyenesen fölfelé tartjuk-e (szalag- és botmérték).

Ezeknél a méréseknél a vevőnek pontosan oda kell figyelnie, esetleg saját mértékével utána mérni, nehogy becsapják. Ennek dacára azonban az ügyes lókereskedő folytonos fecsegés és ide-oda tánczolás közben gyakran mégis lényeges különbségeket eltüntet.

Ha a mérés is megelégedéssel végződött, következik a kantározás.

A kereskedő elvileg nem használ olyan kantárt, melynek a főrakása sokáig tart, mert eközben a vevőnek alkalmja és ideje volna, hogy zavartalanul kellemetlen felfedezéseket tegyen. A kantárnak egyszerűnek, megfelelő méretűnek és kifogástalan rendben kell lennie, hogy bamar legyen a ló fejére tehető. A kantározásnál mellőzni kell mindazt, a mi a ló egy hibájára engedne következtetni. Nem fognak tehát használni ugratószíjat (martingal) — mely a ló ágaskodását akadályozza, — kanalas zablát vagy nyelvjátszózablát — mely megakadályozza, hogy a ló a nyelvét kilógassa, — feszítő zablát, ha a ló keményszájú.

Arra a rövid időre, a míg az elővezetés tart, a lókereskedő más eszközöket ismer, hogy a lovat az ágaskodásban, nyelvkidugásban stb. akadályozza. Erre a rövid időre kell, hogy a pálcza, a sarkantyú és a ozomb elegendő legyen. A vevő később használat a mit akar, egyelőre nem szabad tudnia, hogy ugratószíjra, kanalaszablára vagy feszítőzablára volna szükség.

Bizonyos körülmények között a lókereskedő előszere-ttel fog használni széles szerszámot, oldallapokat, farmatringot és farhámot, ha t. i. arról van szó, hogy soványságot, fehér foltokat, kopasz helyeket és ehhez basonló hibákat kell loplezni. Ha a vevő kérdezi, hogy miért választották éppen ezt a szerszámot, a kereskedő arra fog hivatkozni, hogy most éppen ez a divatos, hogy más nem illik a lóra stb.

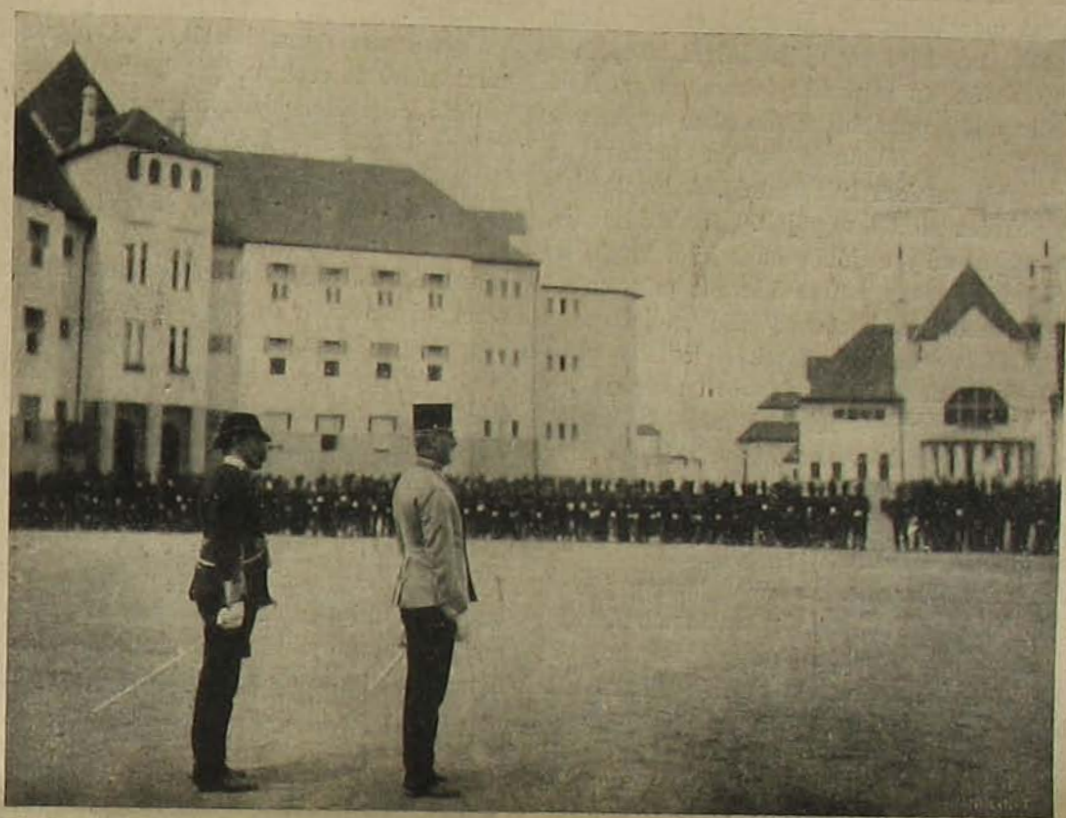
Ha a ló jellege — bár a legcsekélyebb mértékben is — keleti származásra emlékeztet, akkor cifra magyar szerszámot raknak rá, mi azzal a csekély keletiességgel, a mi lovon fej- és farktartása következtében észlelhető, az állatból „majdnem egy arab” lovat csinál.

Az ilyenkor használt magyar nyeregnek előnye még az is, hogy az esetleg meglevő disznófart vagy pontyhátat eltüntet. A nyergot egyébként mennél hátrább

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
ERHENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Az országos csendőr-iskola évváró vizsgája.

rakják a lóra, mit a ló ugyan nem bír ki hosszú ideig, de arra a rövid időre, a míg az előlovaglás tart, valahogyan mégis csak elvisel. Ez szép alakot kölcsönöz a lónak és szabad mozgást enged. Hasonló az eset, hogy ha a lovat patkó nélkül lovagolják. Rövid időre és a lovarda puha talaján ez is akadálytalanul megy. A ló járása így könnyebb, puhább, mi azonban ugyancsak másmilyen lesz, ha az állatnak nehéz patkóval a lábán, kemény orsógutakon kell ügetnie. A lovat lehetőleg csupán pokrócz alatt lovagolják. Mindenki tudja, hogy a cirkszban milyen jól néznek ki a lovak, ha nyereg nélkül, csupán egy cifrán himzett pokróczczal a hátukon tánczolnak a közönség elé; tudja ezt a kereskedő is és él is ezzel a fogással. A lovak a puha pokrócz alatt — a mellett, hogy jobban festenek, — szívesebben és könnyebben is mennek mint a kemény nyereg alatt és végül nem vetendő meg még az sem, hogy a pokrócz egy pillanat alatt a lovon van, míg a nyergelés időbe kerül, mi a vevőnek ismét tanulmányozásra és kritikára ad alkalmat.

Következik az előlovaglás. Ennél ugyanugy járnak el, mint a ló álló helyzetben történt bemutatisánál: a lovasnak úgy kell a vevő körül forgolódnia, hogy ez csak a ló szép, egészséges oldalát látja, a bibáknak is a másik oldalra kell kerülniök!

Ha például a ló jobb oldala gyengébb mint a bal, akkor a fordulatok balra történnek, egyenes előmenetelnél pedig a jobb oldalt észrevétlenül „fölélénkítik”. Ha ijedős a ló, akkor a kereskedő nagyon jól tudja, hogy a ló melyik szemére jobban ijedős. (Sok ló csak egyik szemre ijedős.) Ebben az esetben gondoskodni kell arról, hogy a ló a gyanus tárgyakat csak azzal a szemmel láthassa, a melyre kevésbé vagy egyáltalán nem ijedős.

Ebben az irányban a legveszedelmesebb tárgy maga a vevő, ki, hogy a ló nyugodtságát kipróbálja, annak elhaladása közben hirtelen félreugrik, kiabál, bottal hadonász vagy egy kendőt lobogtat. Ha a lovász ügyes és ismeri az állatot, akkor a ló nyugodt marad, a vevő pedig később nagyot néz, ha „a jámbor állat, mely a próbánál olyan nyugodtan viselkedett”, most minden verébtől megijed a leveti lovasát.

Ha a lónak jó az eleje, de rossz a hátulja, akkor elejére lovagolják, t. i. minden forgatást, fordulatot, megállítást gondosan kerülnek; ellenkező esetben pedig éppen ezeket a mutatványokat villogtatják, melyeknél a ló teljesen tönkretett, reszketős mellső lábai daczára nagyszerűen fog festeni. E mellett gondosan kerülnek az ügetést és a lépést, mert a mellső lábak hibái ilyenkor azonnal szembetűnnek, vágásban pedig csak a szakértő képes őket észrevenni. Ugyanez történik a merev csánk-pákos lovakkal, melyeket lehetőleg az elővezetés előtt

le kell lovagolni, hogy belemelegedjenek a járásba és azután többnyire nyugodt, rövid vágásban lesznek bemutatva, mi mindég jól mutat és a lónak nem okoz fájdalmat.

Úgynevezett „szemkitörők”, t. i. olyan lovak, melyek mindenféle, de csak mozgás közben észlelhető hibákkal vannak megáldva: bizonytalan járás, hibás mozdulatok, gyenge hát stb., de szép színük, jó alakjuk, nemes tartásuk stb. által feltűnnek, viszont lehetőleg álló helyzetben lesznek bemutatva. Megjelenésük által a vevő „szemeit kitörlik”, a vevő szívesen nézegeti őket, a kereskedő megeresztli a szóáradatot, 20-szor a ló körül vezetgeti áldozatát és végül a vevő már azt gondolván, hogy eleget látott, nem figyeli meg kellően a ló mozdulatait és drága pénzen megveszi az értéktelen állatot. Később, ha már eleget gyönyörködött a ló szépségében és teljesítményeket követel — persze a csendőrséghez szalad!

A kehes lovakat mindég etetés előtt vezetik elő, mert a megtelt gyomor csak még jobban nyomja a tüdőt. A butacsírás lovakat nem vezetik elő napon, szorosan nyergelve vagy szűk hámgában, mert ilyenkor még butábbak, mint rendesen. Ezen betegséget — ha csak csekélyebb mértékben van jelen — nem is igen lehet észrevenni, ha a ló árnyékban van és szabadon mozoghat.

(Folytatjuk.)

Egy híres gályarab-telep vége.

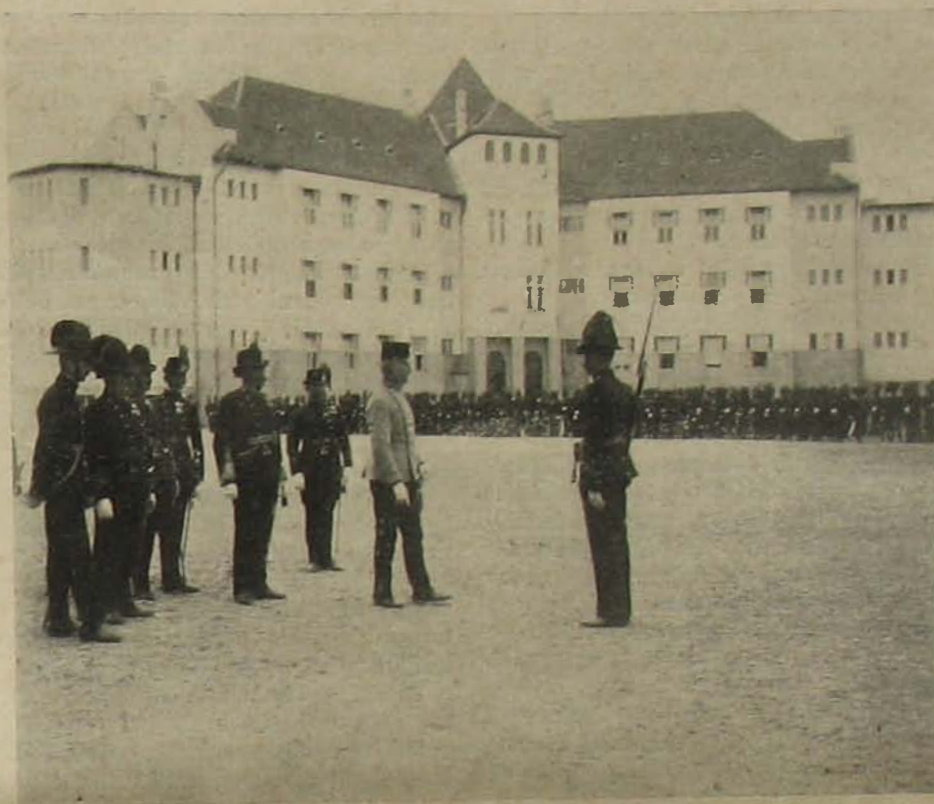
Egy nagyon ismert nevű gályarab-telep megszüntetéséről írnak a franzia ujságok: megszüntették az új-kaledóniai telepet, igazgatóját a bizonyára jól megérdemelt nyugalomba helyezték s a telep rabjait átszállították Guyane-ba.

Az új-kaledóniai gályarab-telepet, mely sokkal népesebb volt, mint a guyane-i, jó félszáz esztendeig basználták; egy 1863 szeptember 2-án kelt dekrétum rendelte el az új-kaledóniai gályarabság szervezését; addig csak a franzia Guyane-ban nyertek elhelyezést a kényszer munkára ítélt nagy bűnösök. Egy 1854 május 30-án kelt franzia törvény kísérletet tett, hogy rabok kitelepítésével kolonizálja az ilyen telepítésre kiszemelt vidéket, föltételeken szabadon bocsátva, sőt kegyelmet is adva azoknak, a kik a munkájuk alá bocsátott terü-

Berson

Gummiarok
a legjobb

Az országos csendőr-iskola évvégi vizsgálata.

leten megmaradnak. A kísérlet nem sikerült. Később ismét kísérleteztek ilyesmivel, de eredmény akkor sem mutatkozott. Az utóbbi időben ismét próbálkoztak vele, de megint eredménytelenül; ez a magyarázata, hogy most az egész rendszerrel szakítanak.

Különbben is az új-kaledóniai gályarabok nem igen várták meg, hogy ilyen föltételes szabadsághoz jussanak, inkább és szívesebben: megszöktek. Nyílt titok volt, hogy új-Kaledóniából csak a legélhetlenebb rab nem tud megszökni.

— Elég, ha van az embernek százötven frankja, — írta egy barátjának egy Yorb nevű gonosztevő — és szép nyugodtan hazasétálhat innen.

Számos példa igazolja, hogy nem is igen tréfa volt biz az, a mit ez a kötnivaló írt a barátjának.

A megszököés könnyebb volt új-Kaledóniából, mint a szabadulás az olyannak, a ki a bírósági tévedés folytán jutott oda. Ilyen tévedés révén ítélték el harmincz esztendei kényszermunkára Kirailt; ügyvédje, Comby, a Voltaire akkori szerkesztőjével, Klotzzal együtt, mindent elkövetett, hogy az elítélt ártatlanságát bebizonyítsa; tizenhárom év telt el belé, a míg visszatérhetett Franciaországba s akkor is csak úgy, hogy Klotz küldött neki távirati uton annyit, a mennyiből utiköltését fizethesse. A francia gyarmatok igazgatóságának költségvetésében nem történt gondoskodás arról, hogy az ilyen visszautaztatás költségére fedezet jusson. Tegyük azonban hozzá, hogy az ilyen Kirail-eset a legnagyobb ritkaságok közé tartozott.

Ez az ártatlan, s azóta rehabilitált gályarab otthagya új-Kaledóniában kinszenvéseinek három jeles szerzőjét, három mákvirágot, Knoblochot, Gille és Abadiet, a kik megtréfálni óhajtván az igazságszolgáltatást, ráfogták az ártatlan Kirailra, hogy bűntársuk volt a fűszerességéd Lecercle meggyilkolásában.

A gályarabság nem ártott ennek a három fiatal gyilkosnak. Mind a hárman példásan viselték magukat s így átjutottak a gályarabok első osztályába: ma már megvan mindenkinek a maga kis birtoka, a hol mint tisztességes gyarmatosok élnek.

Mert a rabokat két osztályba sorozzák. Egyikbe azok jutnak, a kik nem akarnak javulni s az ilyenekkel szemben a fegyelem meglehetősen zordon és szigorú; a másik osztály a javulóké s az ilyenek bizonyos szelidebb elbánáshoz részesülnek, nincsenek szüntelen olyan keserves munkára kényszerítve mint az engedetlenek.

Knobloch, Gille és Abadie ngyanabban a műhelyben dolgoztak jó ideig mind a hárman: asztalosasságot tanultak. Dolgukat kitünően végezték, az öröknek soha panaszkodni nem volt. Az 1900-iki nagy nemzetközi kiállításra ez a három gonosztevő készítette el az új-kaledóniai famintákat. Egymással is jó viszonyban voltak mind a hárman s a mikor főlzabadították őket, a libérék közé kerültek, együtt alapítottak egy asztalosműhelyt, mely ma is virágzik.

A gályarabok álma, hogy ilyen koncesszióhoz jussanak új-Kaledóniában, mert így kiszabadulhatnak a börtönből, megtelepedhetnek s a mi a legfontosabb, a felügyelet kevésbé szigorú lévén — megszökhetnek.

Egy valamikor solat emlegetett bűn eset, a pegui gyilkosság hőse, Fenayrou gyógyszerész vágyakozása is sokáig az volt, hogy így megtelepedhessék... Mintán példásan viselte magát, őt is csakhamar besorozták a rabok első osztályába, s mint laboráns a börtön gyógyszerésztárába került, a hol szintén példásan viselte magát. Ma már főlzabadult, ő is libéré; dolgozik reggeltől

estig, de megmaradt gyógyszerésztári szolgálatban; két reggel ötör, megy a laboratóriumba, ott dolgozik fél-tizig; tíz órákor reggelizik, aztán ismét a gyógyszerésztárban foglalkozik az ebéd idejéig, félőtig. Etkezés után Fenayrou szabadon rendelkezhetik idejével: vegyészeti kutatásokkal, tudományos kísérletezéssel tölti idejét, pontos naplót vezetvén kísérleteiről. Nyolcz órákor tér aludni; k lön szobája van s már évek óta elhagyta a közös hálótermet.

A rabok hálótermében negyven-negyven tábori ágy áll, minden ágyhoz bilincsek vannak erősítve s a rabok lábát vassorompó szorítja a fekvő helyhez, nehogy, mint néha megtörtént, lázadást szervezzének.

A Nou szigetén lévő rabműhelyekben számos gályarab van jelenleg is. Nagyrészt betörők és utonállók. A halálraitáltak száma, a kiknek büntetését kegyelem változtatta gályarabaágra, erősen megesapant az utóbbi időkben. Bezzeg Fallières elnöksége idején nem így volt, mert ő pazarul osztogatta a kegyelmet; megtörtént, hogy egy hónap alatt tizenhatnak kegyelmezett meg s ezek között olyan nagy bűnösöknek is, mint Soleilland.

A rabok között legidősebb Martin, párisi régiségkereskedő, a ki 1878 májusában megölte, hogy tizen-nyolcezer frankot elraboljon tőle, a boltjába csábitott bankeszló, Sebalte-ot. Az eskübiróság — ma se tudja még senki, hogy miért — enyhítő körülményeket látott az esetben s Martin megmenekült a nyaktilótól: harminczhat esztendeje él a szigeten.

Olyan, a kit halálra ítélték s a ki azután kegyelmet kapott, Duval is, a híres anarkista, a ki kirabolta és fölgújtotta a híres francia művész, Madeleine Lemaire kis palotáját; elfogása alkalmával megkéselte a rendőrbiztost. Néhány esztendeig együtt raboskodott ott vele két anarkista kartársa, Pini és a kis Simon, Ravachol tanítványa. Pinni és Simon azonban lázadást szerveztek a rabok között s a lázadás kitörésekor lötték le az örök.

Ott él még Bistor, a ki barátnőjével, Perrin Annával ölt meg egy özvegyet, hogy pénzhez jussanak; őt halálra ítélték, barátnője hat esztendőre kapott, — néki pedig megkegyelmezett Grévy elnök.

Ott van továbbá a montreuili órás, Pol, a ki szolgáit mérgezte meg, hogy halotthamvasztási kísérleteket végezzen rajtuk. E veszedelmes kíváncsiságáért bűnbödik 1885 augusztus óta.

Mintán az új-kaledóniai rabtelep fölosztásával már jó régen foglalkozik a francia kormány, az utóbbi évek kényszermunkára ítélt bűnösök és azokat a halálraitáltak, a kik kegyelmezt nyertek, már nem ide, de Guyane-ba szállították.

Az általános tapasztalat azt mutatja, hogy a rabok nagy része példásan viselkedik a megérkezés első pillanatától kezdve, de többnyire csak azért, hogy mennél elnézőbb bánásmódban részesülhessen: alapjában azonban mindenik úgy gondolkozik, mint Abadie, a ki utrakelése előtt megmondta:

— Az ember nem mindig hal belé a halálos ítéletbe és Kaledóniából is lehet szabadulni.

KÉPEINKHEZ.

Az országos csendőr-iskola évváró vizsgálja.

A csendőrségi testület vezetőinek és irányítóinak hosszabb ideig tartó nehézségekkel kellett megküzdenniök, míg létrehozhatták ezt a legújabb csendőri intézményt,

a mely már az eddigi eredmények szerint is, korszakalkotónak mutatkozik úgy a próbaesendőrök, mint az altiszti sarjadék szellemi és gyakorlati nevelésénél.

A nagyvárad-i országos csendőr-iskola ugyan már pár évvel ezelőtt kezdte működését. A tulajdonképeni kezdetnek azonban csak a múlt év ősze óta történeteket tekinthetjük, mert az addigi próbálgatások és kísérletezések csak arra voltak jók, hogy a belölők leszűrődő tapasztalatok alapján új alapra fektessék a csendőri oktatás és nevelés módszerét, a melynek ma már a testületre való előnyös és üdvös hatását közel négyszáz fiatal altiszt hirdetheti hazánk minden részében a bajtársak előtt.

És ha az iskolából most kikerült ezek az altisztek megfelelnek azoknak a követelményeknek, a melyekkel úgy a szolgálat, mint a testület érdekeinek tartoznak s alárendeltjeik és bajtársaik oktatását és vezetését abban az irányban s azzal a szorgalommal és kötelességtudással teljesítik majd, a mint azt az országos csendőr-iskolában elsajátították, kétségtelen, hogy a most még csak az iskolában megkezdett eme új nevelési módszernek csakhamar észrevehető lesz a hatása az egész testületben.

Ezzel magyarázható, hogy az illetékes és érdekelt körök országszerte máris nagy várakozással néztek ez újrendszerű oktatási módszer első eredménye elé. S a mint a vizsgáról vett jelen tudósításunk mutatja, e várakozásnak úgy az oktató tisztikar, mint az altiszti növendékek derekasán megfeleltek, a mennyiben 397 tanuló közül 80 jeles, 242 jó, és 75 elégséges eredménnyel végezte az iskolát.

A vizsga tolcsvai Nagy Gábor cs. és kir. vezérőrnagy, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének elnöklete alatt és lórántházai és zágorhidai Lóránth Dénes ezredes, a belügyminisztérium csendőrségi osztályának vezetője jelenlétében folyó évi június hó 8-án kezdődött. Első két napon az elméleti tárgyak kerültek sorra, a melynek folyamán a hadapródok is levizsgáztak. Harmadik napon Geneszy Arnold százados, mint zászlóaljparancsnok vezetése alatt zászlóaljba alakulva vonult ki az iskola legénysége és a katonai gyakorlatok oktatásának eredményét mutatták be a vizgabizottság tagjai előtt, amiközben a hadapródok és altiszti iskolások felváltva vezényelték az egyes szakaszokat.

Az eredmény úgy az elméleti, mint a gyakorlati téren, a mint azt a fentebbi számok is mutatják, a várakozásnak teljesen megfelelt, a minek hatása alatt tolcsvai Nagy Gábor cs. és kir. vezérőrnagy mindjárt ott a helyszínen kibírdett rendeletével, az altiszti iskolásokat előléptette csendőr cz. őrmesterekké. Majd tartalmas beszédben, a legmagasabb előljáró megbecsülhetetlen jóindulatával üdvözölte altiszti karunk eme legifjabb nemzedékét s lelkökre kötötte, hogy mindig és mindenben mint a becsületes, igazságszerető és kötelességtudó altisztek mintaképei álljanak a legénység előtt.

A vizsgák befejezése után tolcsvai Nagy Gábor cs. és kir. vezérőrnagy az iskola ujonnan felavatott dísztermében együtt ebédelt az iskola tisztikarával, majd mintán még Kiss László alezredes iskolaparancsnoknak a látottak és hallottak fölött legteljesebb meglegedését fejezte ki, másnap Budapestre elutazott, felejtethetetlenül kedves emléket hagyva az iskola minden tagjának ragaszkodó lelkében.

Az országos csendőr-iskola szép és mindenben sikerült ünnepélyéről képeink is beszámolnak.

HIREK.

Egy csendőr megsebesítése. Gergely József rákosszentmihályi őrsbeli csendőr, szolgálatteljesítés közben, július hó 10-én éjjel 1 $\frac{1}{2}$ órakor Rákosszentmihály köz-
sége utcáján két ismeretlen egyént pillantott meg, a kik özv. Ballon Andriánné korcsmájának zárt ablaka alatt meghúzódva, gyanúsán viselkedtek, s a feléjük közeledő csendőr láttára megfutamodva, a helyszínétől mintegy 450 lépésre fekvő budapesti határerdőbe menekültek. Gergely József csendőr a menekülőket az erdő széléig üldözve, nyomon követte s midőn az erdő szélére ért, a menekülők egyike forgópisztolyból rálőtt. A lövedék a csendőr jobb lábába furódva, azt a merénnyel elleni fegyverhasználatra képtelenné tette. A merénnyel, kiknek nyomozása folyamatban van, a lövés után az erdőben nyomtalanul eltűntek. A csendőr, kinek lábából a lövedék eltávolított, könnyebb természetűnek jelzett sérülésével az őrsön ápoltatik.

Gyászhir. Gaál Jenő ny. csendőrfőhadnagy, július hó 7-én Budapesten meghalt. Hült teteme bajtársi részvétel a róm. kath. vallás szertartásai szerint július 9-én d. u. 3 órakor, a cs. és kir. 17. számú helyőrségi kórházból a farkasréti katonai temetőben helyzetett örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

Kérelem. Tóth Károly, Cserhátsurány községben (Nógrád m.) állomásozó csendőr, kéri a II. sz. csendőrkerület állományában szolgáló azon Simon nevű csendőrt, ki 1912 április 1-én a cs. és kir. 5. gyalogezred 14. századától lépett volt át a csendőrséghez, hogy egy fontos okból kifolyólag, czímét mielőbb közölje vele.

Tisztek nősülési ügyei. Gerő Gyula tábornok-hadbírónak a honvéd- és csendőrtisztek nősülési ügyei körüli eljárást tárgyzó, általánosan ismert kézikönyve *átadik* kiadásban jelent meg. Tavaly tudvalevőleg új nősülési szabályzatot adtak ki a honvédség és csendőrség számára s a kézikönyv új kiadása természetesen ennek megfelelően át van dolgozva. A könyv a nősülési ügyekben a katonai igazgatás szempontjából felmerülő minden kérdésre nézve gyors és biztos tájékoztatást nyújt. Gerő tábornok-hadbíró a közös hadsereg s az osztrák honvédség és csendőrség számára is irt egy hasonló tárgyú kézikönyvet, mely szintén öt kiadást ért. Kapható minden könyvkereskedésben.

KÜLÖNFÉLÉK.

A testi nevelés Angliában. Az angolok sokat csodált szívóssága a nagyfokú ifjúsági testnevelés következménye. Téves az a hit, hogy Angliában csak a játékot és a sportot gyakorolják. Az elemi és a középisko-

lákban a rendszeres tornaoktatásra éppen annyi időt fordítanak, mint bárhol. Élénk és czélszerű testnevelés folyik egyes önkéntes intézményekben, így például a cserkészknél. A Boy-Scouts intézménye mindössze néhány éve alakult meg és ma 120,000 tényleges tagja van. Egy másik egyesületnek, a Boys' Brigade-nak 70,000 tagja van. A sport elterjedtségét és kedveltségét mutatja, hogy néhány vallásos egyesület magára is kötelezőnek tartja, hogy a fiatal tagtársakat a sport szeretetére nevelje. Különösen a játékokat kedvelik Angliában; részt vesz ebben úgyszólván mindenki. A különböző társadalmi osztályok a játékot természetesen és szükségesnek tartják. Fejlett fokon áll a katonai torna is. Aldershotban — a csapatképzés középpontjában — három ezred részére egy-egy tornacsarnok épült. Összesen tizenöt ily tornacsarnok van. A katonai tornát testileg különösen tehetséges és külön e célra kiképzett altisztek, egységes tervezet alapján oktatják. A felügyeletet tisztek gyakorolják. A 17—20 éves njonczok az első hat hónapban főképp testnevelésben részesülnek. Tornaoktatásuk igen élénk és változatos és azt a versenget is fejleszti, mely az egyes ereje teljes megfeszítésére kényszeríti. Évenként minden ezred válogatott tornászai, tisztek és legénység különkülön, kétnapos torna-versenyre gyűlnek össze, e versenyen egyenként és csoportokban mérkőznek. Testnevelés terén Anglia a többi államoknak például szolgálhat, mert a sport iránt annyi érdeklődést és értelmet sehol sem találni, mint ott. Az angolok fáradhatatlansága és reális gondolkodásmódja némiképen a nemzedékek óta üzött észszerű testnevelés követelménye.

Angol napimádók. A napokban különös botrány történt Salisbury mezőin. Ott áll az ősrégi druida-kő, a melyen a történelemelőtti Britannia lakosai, a napimádó kelták emberáldozatokat hoztak. Ezt az ünnepet mindig napéjgyenlőségkor szokták tartani; e napon az idén is rengeteg ember gyűlt a kő köré. Közöttük volt Mac Gregor Read, londoni orvos, a ki a napimádók szektája vezérének számít. Kilencz ifjú Zoroaster jött vele, javarészt indusok, a kik az indiai tűzimádókig vezetik vissza a családfájukat. Az előírt misztikus rítus szerint Read el akarta végezni az áldozatot, de nem sikerült és pedig két okból. Először: reggel 3 óra 15 perczkor felbős volt az égbolt, esett és az első napsugarak nem érintették a pogányok követét, miután a nap csak nyolcz óra tájban kelt föl. A második akadály prózaibb volt. Amesbury birtokosa, sir Edmund Autrobus, a kinek birtokán fekszik a napimádók szent helye, drótaövény-

nyel kerítette el a druidák követét és annak közelébe csak belépőjeggyel bocsájtotta az embereket. Read doktor biveivel együtt lefizette az obulusokat, de mikor a szertartáshoz hozzáfekedett volna, rendőrök jelentek meg, a kik Autrobus értesítésére jöttek. Felzúgították az orvost, hogy hagyja abba a czeremóniát, mert azok egyértelműek a vallásháborítással. Read doktor ellenkezett, erre a rendőrök galléron ragadták őt is, hiveit is és kitették a szűrüket. Ez persze nem ment láрма nélkül és a hiveknek annyit sikerült elérni, hogy visszakapták a belépődíjakat, de előbb a pénztárt is lerombolták. A napimádók ezután egy falusi kocsmába vonultak és Read doktor előadást tartott a Zoroaster hét princípiumáról.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

Érdekelt. 1. 1600 kor. 2. Javadalmazásának 44%-át. 3. Lakbérnyugdíjra nincsen igénye. 4. Csakis a családfenntartó férjet.

M. L. 1. Forduljon a budapesti Várnai-féle céghez. 2. A jövő zenéje.

Havasí gyopár. 1. Bizonytalan. 2. Nem.

O. B. Kérdését nem értjük. Forduljon őrsparancsnokához, ki szóbeli előadásra bizonyára megadja a felvilágosítást.

E. G. Egyes fürdőhelyeken van igénye. Ha megnevezi a tekintetbe jövő fürdőket, utána nézünk, hogy azokban részesülhet-e kedvezményekben.

Hosszúvölgy. 1. Dehogy van kizárva. Csak hosszú időn át tanúsított jó magaviselettel igazolni kell, hogy előléptetésre alkalmas. 2. A büntetési jegyzőkönyvben bevezetett fenytetés törlesztése lásd Szolg. szab. I. R. 692. pontját. 3. A jövő zenéje.

K. L. 1. Úgy ejtik ki, a hogyan ön irta. 2. Használjuk.

N. F. Előljárója által már átvizsgált és osztályozott számtani feladvány mikénti megfajtását nem bíráljuk.

Deáki. Nem nyertek.

S. M. Örmester. Már ismételtelen kijelentettük, hogy a közgazdálkodásra vonatkozó számtalan apró-cseprő, szörvázalhasogatászerű vitás kérdések elbírálásába nem bocsátkozhatunk.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorajegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Előadunk betéteket takarékpénztári könyvecskeire. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betét az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kéri, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegét nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett Utalványok, intézkények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzt.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Pétervári István V. számú csendőrkerületbeli járásör-mester, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kiválóan buzgó és igen eredményes tevékenységeért.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőr-ség felügyelője által:

Lázár Kálmán VIII. számú csendőrkerületbeli járás-örmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiz-tonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes tevékenysége, példás magatartása és alárendeltjeinek célirányos nevelése és oktatásáért.

Murczkó István IV. számú csendőrkerületbeli törzs-örmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt főleg az íródtai szolgálat terén, lankadatlan buzgalommal kifejtett tevékenységeért.

Csiszér Albert I. számú csendőrkerületbeli örsvezető cz. örmester, az 1913. év folyamán Bánffyhunyon el-követett többrendbeli nagyobb szabású betöréses lopás tette-seinek 932 órán át, lankadatlan buzgalommal, nagy leleményességgel és szakértelemmel vezetett nyomozás utáni kiderítése, elfogása és az elloptott tárgyak nagy részének kézrekerítéseért.

Ferencz András I. számú csendőrkerületbeli járásör-mester, az 1913. év folyamán Bánffyhunyon elköve-tett többrendbeli nagyobb szabású betöréses lopás tette-seinek kiderítése, elfogása és az elloptott tárgyak leg-nagyobb részének kézrekerítése körül 614 órán át, nagy buzgalommal kifejtett eredményes közreműködéseért és alárendelt örsének példás rendbentartásáért.

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Horváth György csendőr cz. örmester, az 1913. évi október hó 23-án Ólublón pusztított tűzvész alkalmával, saját testi épségének veszélyeztetésével, az élet- és va-gyonmentés körül kifejtett eredményes tevékenységeért.

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Ádám József örmester, Szakács János, Kalló János örsvezető cz. örmesterek, Nilka Mihály, Szitás András, Szijgyártó Márton, Kovács Péter, Mihály Péter, Lovász Mihály, Megyeri József és Csörgő Péter csendőrök, az 1913. év folyamán, a határrendészeti szolgálat terén ki-fejtett buzgó és eredményes működésükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Miklósi Elek és Lojek Pál csendőrök, az 1913. évi október hó 23-án Ólublón pusztított tűzvész alkalmával, saját testi épségük veszélyeztetésével az élet- és vagy-onmentés körül kifejtett eredményes tevékenységükért.

Előléptettek:

1914 július hó 1-ével:

örmesterekké:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Szabó Antal és Pálffy József örmesterek; továbbá

örsvezető cz. örmesterekké:

Zsigmond József és Török Sándor V. számú;

Lipcsői Gábor, Bokor Imre, Böröcz Simon és Vadász Mihály VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. ör-mesterek.

Ideiglenes nyugállományba helyezettettek:

Vas István, VII. számú csendőrkerületbeli járásör-mester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint »rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Kilyén (Háromszék m.).

Gööz József, IV. számú csendőrkerületbeli járás-örmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint »rok-kant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkal-matlan».

Választott lakhely: Nagymihály.

Vincze József, VI. számú csendőrkerületbeli járásör-mester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint »rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Czellödömlök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Szalai Lajos és Rösling Lajos csendőrök 3—3 drb., Gaohal Imre, Táborosi János, Fodor György örsvezető cz. örmesterek, Atyánszki Mihály csendőr cz. örmester és Oláh János csendőr 2—2 drb.; továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Fábián Mihály I. és Balogh Imre csendőrök 3—3 drb., Bartha Mózes örsvezető cz. örmester, Kugyela János, Szilágyi Mihály és Ács József csendőrök 2—2 drb. 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítettettek.

Villamos és gőzre berendezett gyár tárolról nem képes olcsó fiom és jó hang-szert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertösz-tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézlúvó-hangszer, húr, stb., míg **Roményi** legújabb képe-s árjegyzékét nem olvassa, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kivitel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

Névváltoztatások:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Mrázik Mihály csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur
1914. évi 27,237/VI—a. számú engedélye alapján, veze-
téknevét «Pálmai»-ra változtatta.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Dovecz Sámuel őrsvezető cz. őrmester, a m. kir.
belügyminiszter ur 1914. évi 60,452/VI—a. számú enge-
délye alapján, vezetéknévét «Dobai»-ra változtatta.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Nyikó István próbacsendőr, a m. kir. belügyminiszter ur
1914. évi 105,016/VI—a. számú engedélye alapján, veze-
téknevét «Nyíregyházi»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Szalai József őrsvezető cz. őrmester, Kulcsár Erzsé-
bettel, 1914 június 1-én, Szilágycsében.

Blesics Sándor őrsvezető cz. őrmester, Borsos Zsuzsá-
val, 1914 június 4-én, Tekén.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Kiss János IV. csendőr cz. őrmester, Merth Mártával,
1914 június 14-én, Kevepallóson.

Kárászi Gyula őrsvezető cz. őrmester, Schanen Erzsé-
bettel, 1914 június 21-én, Temesságon.

Blázs Péter csendőr cz. őrmester, Braila Sztánával,
1914 június 18-án, Lugoson.

Sipos Imre csendőr cz. őrmester, Kuliga Piroskával,
1914 június 10-én, Mezőkovácsházán.

Mészáros Mihály II. csendőr cz. őrmester, Förich
Gizellával, 1914 június 6-án, Lugoson.

Moráriu Demeter csendőr, Moráriu Máriával, 1914
május 16-án, Gyerővásárhelyen.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Pap Tivadar I. csendőr cz. őrmester, Tarpai Idával,
1914. június 2-án, Tiszaföldváron.

Nagy György csendőr cz. őrmester, Csernák Piroská-
val, 1914 június 2-án, Zentán.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:
Marosán Miklós őrsvezető cz. őrmester, Fajér Teréz-
zel, 1914 június 1-én, Huszton.

Szalay József őrsvezető cz. őrmester, Sélley Irmával,
1914 február 17-én, Tiszaluczon.

Biszkup András csendőr, Szilágyi Erzsébettel, 1914
április 21-én, Jánkon.

Kántor István csendőr, Kucsma Ilona Rózával, 1914
márczius 3-án, Tolcsván.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Farkas György őrsvezető cz. őrmester, Untermayer
Juliannával, 1914 június 3-án, Besztercebányán.

Kucserka Pál őrsvezető cz. őrmester, Chvála Máriával,
1914 június 9-én, Nádasfőn.

Jenőfi István csendőr cz. őrmester, Kolárik Margit
Annával, 1914 június 1-én, Trencsénben.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:
Takó Sándor őrmester, Kleska Mária Magdolnával,
1914 május 28-án, Hegyközsáton.

Szilágyi Sándor őrsvezető cz. őrmester, Paizs Kata-
linnal, 1914 május 9-én, Váradszentmártonban.

Mátyás Albert őrsvezető cz. őrmester, Ács Rozáliával,
1914 június 9-én, Mezőtúron.

ÓVÁS és KÉRELEM!

Szántó József 16 éve
álló géparúháza ki-
zárólag alantli czlmen
létezik Szegeden vá-
rosi bérpalotában. Ké-
rem tehát sok ezer szel-
barátaimat, ügyeljenek
hogy meg ne tévesszék
hasonló nevű czégek és
szigornan Szántó József
nevét követeljük ren-
delés megtételénél. Flókrak-
táram pedig nincs Szegeden,
de sehol az országban. Csakis

nálam kaphatók: ka-
tonai hegyi, Postillon,
Britania és Helical
kerékpárok a tönélküli
Pathéon beszélőgép-
pek és lemezek fölerá-
kai is nálam van, cse-
ndőrségi díszvarrógépek
csakély részletfizetésre.
Főárjegyzékem in-
gyen küldöm. Várom
becses rendeléseiket és ez uton küld-
döm üdvözlétemet sok ezer pártoló
barátaimnak. ::

SZANTÓ JÓZSEF

géparúháza Szegeden, városi bérpalota.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.**Nyomtatványok****Sapkák****Keztyük****Kardbojt****Celluloid kezelő és
nyakravaló****Czipőkrém****Fegyverzsir****Borotváló készlet****6, 10 és 20 éves****szolgálati kereszt****stb. stb.****Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.****Mindenemü felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.**

Szives figyelmébe ajánljuk házilag ké-
szült, zefir, kreton és szabályos fehér ingeinket
kitünő minőségben és olcsó ár mellett.

Kívánatra készséggel küldünk ezekből választás végett.